

ACC. N:R. M.10820:1-87.

Landskap: Västergötland Upptecknat av: se svaren!
 Härad: Diverse h:r Adress: _____
 Socken: " s:r Berättat av: _____
 Uppteckningsår: 1948 Född år _____ i _____

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV
—2—

Från Hälsingt ak s. 1-87
Ala härad s. 1-4.
Gudhems " s. 5-8.
Kinds " s. 9-20.
Kinnelfjärdings härad s. 21-24.
Kåkinds " s. 25-28.
Kållands " s. 29-32.
Skärings " s. 33-44.
Vartofta " s. 45-53.
Vadsbo " s. 54-67.
Vilcke " s. 68-76.
Viste " s. 77-87.

LUF 62.

357

227/1126

Acc. n:r M. 10820:1.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Härad:

Socken:

Uppteckningsår:

Västergötland

Ale härad

Shepplanda

1948

Uppgifterna lämnade av

Namn:

Adress:

Födelseår och födelseort:

Fritzy Andersson

Bästorp, Klovhem

1881

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

Ja, några stycken gamla
 I slutet av 1800 talet bands med vidjor
 I början av 1900 talet bands med snöre
 Nu användes förtent järntråd.
 Ja öfverst på själva Åsen
 Nu 1 1/2 procent
 för 10 år sedan 2 procent, för 20 år sedan
 5 procent, för 50 år sedan 25 procent
 Ja för det mörsta

M.10820:2.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

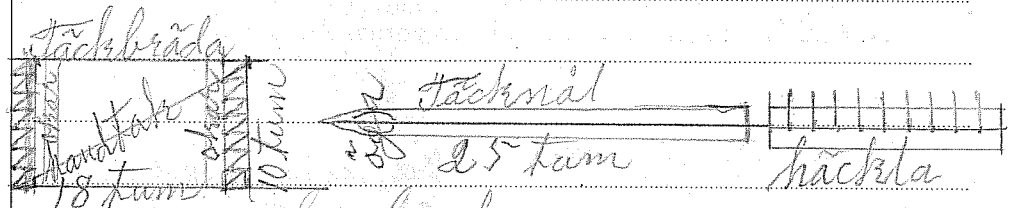
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

Först små bundna mekar efter kanten, så läkt
från dem och bindes, sedan breder ett lag halm
och så läkt och bindes, s. s. v. upp till åsen.
Täckbräda, Nål, Yka, och klämpåke

en bred skarp yka,
en 4-5 alnar klämpåke, vass i
grövsta ändan, 1 eller $1\frac{1}{4}$ tum
mellan varje råpla på täckbrädan.
Häcklan reds halmen på om den är traslig,
ykan, hackas halmen jämn i rotändan med
med brädan slår man jämn lutning med.
med nålen sticker man tråden genom
läktet, häcklan reds halmen från

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?
12. Hur beredes
 - a. långhalmen?
 - b. vassen?
När och hur skördas den och hur förvaras den?
13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?
b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?
c. Hur behandlas takskägget?
d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?
14. a. Hur ryggas taket?
b. Hur lagas ett söndrigt tak?
15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

Ja, vantar utan fingrar, även knärskydd
om man skall krypa flera dagar i rad.
Halmen häcklas och hugges jämn i roten
vassen " " " " " "

Vassen skördas bra tidigt på hösten
bindes i kärvar och torbras
Täckes både nytt, och utanpå det
gamla Taket.

Det rakas, och packas jämnt.
Det klipptes, och packas jämnt.
Nej, ej nu för tiden.

Med slänor, eller hängare
Man sticker i halmviskor om det är
små hål. Annars täcker man utanpå
3-4 personer, 1 reder halm, 1 hackar
halm och sänder upp halm och läkt
1 breder ut halmen och packar i ordning
1 lägger på läkt och binder

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkäggar?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

Ja, för omkring en 50-60 år sedan fanns
något gammalt ställe kvar.

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

Ja, grova läkt, eller klina slantar

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

Ej numera, men för 60 år sedan
fanns något litet ställe här och där
med halmtak, som täcktes utanpå
med jordtorvar.

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

Ja, beror på vad det är fråga om,
och om det är alldeles nödvändigt

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

I Skepplanda, Starrkrärr,
Rommelanda, västerlanda socknar.

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

Ja, för det mesta jordbruksarbetare

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma
format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så
snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

381

303/195 cd

Acc. nr M 0820:5.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Täckerjöland.

Härad:

Fudremo sk.

Socken:

Liduna

Uppteckningsår:

1948

Uppgifterna lämnade av

Namn:

Ellen Frick

Adress:

Björkliden Gudhems församling

Födelseår och födelseort:

1888 Liduna

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvret för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

1. Halmtak finnes men vasstak är det många
2. Dessa äro i allmänhet bundna vid underlaget vidjor har följande mitt men numera användas järntråd
3. Det kan förekomma på gamla hus som skall bevaras
4. a. För närvarande 15 procent
b. För 10 år sedan 25
c. För 20 år sedan 40, 45
d. För 50 år sedan 80
5. Takkäppar användes men har nu gått ut
som för takgräver

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
- 6 användes isolerade band.
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
- 7 Jag höjer den nere i yffsen och gör så långt laket är, gör så lilla laket och höjer på en ny saft, går baklänges
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
- 8 Täckraka, käknål, lång. käckknepel. b. De sak som för ej användas användes endast räfsa
- b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
- 9 Täckraka är ett bräde med urhugne ränder på den ena sidan, och ett sandhak på den andra. Låken är numera af järn men var förs af trä med ett hål i vardera änden. Käckknepel användes att frycka åt språka som lägges på och bindes åt af binnarna. Fåharn användes skärre läkeraka i slår upp hålsmen eller rassen
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?
- 10

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad? *11 Jag har sett att sådant har använts men har själv aldrig använt något.*
12. Hur beredes
a. långhalmen? *12 a Långhalmen slagtröskades för men träska nu på långhalmvårk och sedan sedan härfvar*
b. vassen?
När och hur skördas den och hur förvaras den? *b Vassen skördas på reinkern då det är fruset, och användes. en sköve, det är ett järn med 2 stakar som gjutes på isen.*
13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket? *13 a Det förskammer båda delar.*
b. Beskäres taket, när det är färdiglagt? *13 b Halmen skäres. men vassen skäs åt*
c. Hur behandlas takskägget? *13 c Läggs öfver på andra sidan.*
d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus? *13 d Halmtak förskammer ej mera. men vasstak kan förskamma rätt ofta.*
14. a. Hur ryggas taket? *14 Det läggs småtröskad haln i suggäsen*
b. Hur lagas ett söndrigt tak? *och därpå påll af trä som går ned till det bundna taket*
15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen? *15 Vi äro i allmänhet 4 man. Täckaren som lägger halmen, vassen en som binder, en som är under och sticker upp nålen, en pressar ned halmen o.s.s.*

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkäpparna?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma
format. Använd även helst ett löst papper därast Ni vill göra någon utförligare teckning. Och sänd gärna med det så
snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

16 Har varit med om det mycket, det var
senast i sommar, Baggdags Dale, Telockure.
sönd Odensåker, Åle hä. Tjädergötlands
fångård Skara. Förutom alla fornstugor
Läggs numera på raft.

18 Takbalk användes på en del, spartt
och sommar stugor, och på sådana
stugor och hus som skall bevaras
åt äldernämden, det har vi många
sådana i Tjädergötland

20 Har varit taktäckare i 40 år och
varit så gott som i hela Tjädergötland
lade på många bkr i sommars, men
det var mest rass, den är mycket
varaktig. Den rass vi använder tas
i Harnborgsjän

21 Har varit med på många tekniska och andra
med seppas av alla gamla hus.
som bärhamner

213/120 bd-12/100

Acc. n:r M. 10820:9.

LUF 62

344

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Västergötland

Härad:

Kinds Mr.

Socken:

Kärnsviks

Uppteckningsår:

1948

Uppgifterna lämnade av

Namn:

Mårten Mårtensson

Adress:

Påarp Stabylsholm

Födelseår och födelseort:

1891 + adressen

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

1. Enstaka halmtak

2. Bindetak, för ochelshäftet användas vidjor, senare järntråd.

3. förekom ej

4. a. 0%

b. 0%

c. 2% på ettusen

d. 30% " "

5. Det ga en damm men den står som användes som brett för att binda på den trälsten som band påsten

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

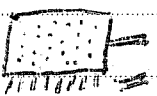
M. 10820:10.

6. Ej sön

7. Fäktstället ligger som brut mot trälistan
varefter järntråden fördes genom bitarna
under trälistan samt upp till med tråden på
övre sidan varefter man använder tangen.

En kare av trä ca 15x30 cm med en
hämmer på sidan, samt en plattning med
träslitar

8. Skida och en plattning med arblitar

Kärsta! = små borsbit ca 5 mm
hämmer

Skidorna användas oft för färdytan stöt

11. Användes Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädning?

11 Nej

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?

När och hur skördas den och hur förvaras den?

12. a. Glagtröskad röghalm från gräddjlandet
(collet i bränd thesman) rensades från ströna
strö i en grov hem av trä.

13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?

13. a. Förutom nog mera rätter utom på det gamla
taket

b. Nej

c. Ej förekommit på 30 år

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

14. a. Med frästa helm som fästas som träpallar
(3 st ca 1 m i längd 10 cm gammal granskinn
som sparas i luktändan och bereds 2,5 cm.
fäst som rötter en gammal av hörföras

b. Sparsamt med fäststicker.

15. En läggare och en bindare utgör ett lag
på ett lag läggs ned flera lag
och då fästas en person för upparan

M.10820:12.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkäggar?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

Utkomst, men raften var det några som
gick genom vindskedarna samt i borrhål
fäste med en träpinne

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

Ställt på raft

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

Nej

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

Jag knappast att jag är experiman så
det löner sig nog ej.

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

Sitt
Endast här på gårdar för 30 år sedan

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

Gjorellbrukare

OBS.! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma
format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så
snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

342

212/120C

Acc. n:r M 0820:13.

LUF 62

Bra

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: *Västergötland*Härad: *Kinds*Socken: *Kalv*Uppteckningsår: *1910 — 1947*

Uppgifterna lämnade av

Namn: *Severin Svensson*Adress: *Åsen Kalvsjöholm* ✓Födelseår och födelseort: *1878 Kalvs Socken*

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvret för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

1. Basstak har ej förekommit här på orten av halmtak finns obetydligt kvar
2. i början användes vidjor på en del ställen men övergick allmänt till järntråd
3. nej 4. a knäppas 1 procent b 7 procent c 25 procent d 80 procent 5 Takkäppar (allmänt kallad vänn) har alltid använts

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

6. isolerade band

7. när den som sköter täckningen har börjat bredda ut kalmen lägges en (kåpa) vän över kalmen mittfö den raftan som skall bindas i: den som binder har merendels en del järntråd upvisad på en brädbit samt en mål vanligen av trä med hål i vari trädändan trädets och vridas om så den ej släpper målen stiches sedan ner genom kalmen på undersidan vän o raft sedan stiches man ner handen högre upp och drager igenom målen och stiches åter upp målen på övre sidan om vän o raft sedan lossas målen och man drager åt så gott man kan varefter trädarna sammanknyts några varv varefter träden avklippes med lämplig Tång och sedan nedtryckes den vridna trädändan, sedan flyttas man sist 35 centimeter och fortsätter på samma sätt. 8a Täckrak. mål. Tång

8b nej 9 Täckrak visad från en håll, består av en brädbit cirka 2 centimeters grovlek samt sist 15 x 30 centimeters storlek med skapa

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

Obs!

b. vassen?

När och hur skördas den och hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?

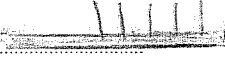
14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

och skurna ränder för att bättre få fatt mot halmen = stubben, så fort man breder ut halmen bostar man upp den med sakar så den fördelar sig på samma ^{avifrån - uppåt} ^{medan takarna} bred som det är mellan raften

Nål av Trä 15 centimeter lång användes som fönt nämnt samt Tang här kallad nypång

11 nej 12 a rågen måste tröskas med slaga (här kallad prägel) samt burtas, senare tillredes på ^{så} sätt. man har en repa av Träd

och borrar ett ^{hål} i en stolpe i lozen lagom högt från golvet står i repan der stadigt sedan tar man små knippe halmen och repar in allt gräs och småstak

sedan jernhugges det i ständer med en grä när man får lagom mycket tid bindes det med ett band som en sädesmek det kallar vi

stuka sedan bindes 3-4 stukas samman med ~~ett~~ band ett åt vardera änden det kallas ~~här~~ härve 12 b vass har aldrig använts här

på orten 13 a har förekommit att täckning skett utanpå det gamla taket men sållas

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkämparna?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.
17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?
18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?
19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?
20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?
21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

13b när Taket är färdigt Taket går man uppifrån
och neråt och jemnar till det med Täckrakar
det är ab 13c Till sist bostar man till Takskägga
så gott man kan med Täckrakar senare avklippas
sedan avklippas vissa hängande strå med
en sax 13d De senast 20 åren också har icke
kalnen använts på nya ladugårdar 14a man
sprider ut kalnen på en plan intill och bejuter
den med vatten (nerbuten kalnen) sedan jemnar
man till små fång med en räfsa och bär upp det till
den som ryggas i en vanlig köbåga detta vältas över
ryggningen och jemnas till och drages ner något över
en meter åt varje håll samt läggs fjoll X cirka 1.25
m långa och 3-4 tum grova hopfästade numera med
spikar för borrade med Tränaplar 14b ett söndrigt Tak
kan ej lagas 15. 3 man en Täckare en binder en pastar upp
16 nej 17 på raft 18 nej 19 tror knappast att jag
något kan göra det 20 Mårdaklar o kalns sockmar

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma
format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så
snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

i Åbo borgstämman samt Gunnar i Hallands län 21 jordbruk
jag började Tacka 1910 Men de senaste 20 åren har det inte stå förkommit

341

212/119

Acc. n:r M. 10820:17.

LUF 62

Bra

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: *Färsterjäländ*Härad: *Kinds härad*Socken: *Märdaklev*Uppteckningsår: *1948*

Uppgifterna lämnade av

Namn: *Anders Persson*Adress: *Hjulsås Märdaklev*Födelseår och födelseort: *1895-Märdaklev*

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller ~~vasstak~~?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

1. *Ja.*
2. *Ja. De som fortfarande äro täkta med halm, äro bundna med jänthärb.*
3. *Här på orten användes icke annat än slagtröskad röghalm uppsjunt.*
4. *Det varierar på ett betydligt*
 - a. *2%* *sprän. plåt stannat och*
 - b. *8%* *tygl har ingen hängst*
 - c. *15% d 80%* *Halm täcken*
5. *Ja.*

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

6. Isolerad. halmen täcker varje bind

7. Halmen bröds ut jämt och dras upp med täckrakan, sedan lades ^{värn (Kad)} värn eller kappren på halmen sedan bands kappren fast runt träd

8. Täckraka. Täckår. Samt på renare bit en lång att klippa av triden med
t mj

9. Tönt rätts ställningen upp lite midsas på takskägget eller affen. Sedan allt efterhand man kan högt användes täckår bestämt av en trilstam st. l. 5-6 tum diameter som hålls uppe med stänger fastsatta i borrade hål i åren samt stöd med i marken och så täckrakan bestämt av en bräda 3 dm. lång 1½ dm. bred med ett handtag samt med ett borrad hål på den ena sidan. med kam i den ena kanten

10. Täckår användes som stöd. samt att gå på på taket, täckrakan att driva och jämna halmen med så det blev jämt

M. 10820:19.

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?
När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket?

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt?

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus? *nej*

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

11. *nej*
12. Halmen tränkades med slaga eller pispil
sedan jordes halmen upp. man tog halmen
med båda händerna och drog den ihop som en
kam eller rygg som den kallades. Sedan bandes
den i hop i kövar eller stuka samt högs jämn
i raten med en gäa. Kammen satt fast i ryggen.

13. Båda delarna
b. För halmen väl uppjord eller smord
behövde taket ej beskäras
c. Takskägget brukade jag klippa samt
driva upp med täckrekan så det blev jämnt
14. a. man tog den halmen som gick ihop när
man jorde upp halmen och lade på. lade
då utpå s.k. gall, bestående av två
1/2 mt. långa runda slauer i hop för takt
i den ena änden i högs ären ryggningen

15. var det ett nytt tak var det två man
skulle det täckas utpå behövdes det

3 man

M.10820:20.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-darna till fäste för takkäggar? Var och när brukades detta? Angiv om möjligt stället.

16

nej

17. Läggas (lades) taket på läkt eller på ravel (raft)?

17 Taket lades på raft

18. Användas (användes) dessa tak även på boningshusen?

18. Inte i någon västerjötland

19. Är Ni villig att eventuellt besvara ett utförligare frågeformulär (som i så fall honoreras om så önskas)?

19.

Ja.

20. När och var har Ni varit verksam som taktäckare?

20 Inom Märdaklar backen på 20-talet

innan användes inte halmen som

taktäckningsmaterial

21. Har Ni även annat yrke? Vilket?

21.

Lantbr.

OBS.! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

395

307/123 ab - 308/123 cd

Acc. n:r M. 10820:2/

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: Västergötland

Härad: Kinnefjärdings

Socken: Källby

Uppteckningsår: 1948

Uppgifterna lämnade av

Namn: Nämndeman Johan Johansson

Adress: Lars-Nilsgården, Källby

Födelseår och födelseort: 4/1 1879, Kinne-Kleva
beläget å Kinnekulles södra sluttning,
Skb. län.

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

1. Ja, av halmtak rätt många, av vasstak ett fåtal,
2. Halmen är fastbunden medels järntråd (förr vidjor). Halmen bindes dock ej direkt, utan det är över halmen lagda täckspröt, som, efter att kraftigt klänts ned mot halmen bindes med järntråden.
3. Nej löst pålagd halm användes ej här på trakten, men å något smärre hus har jag sett metoden använd. Halmen sesp. vassen hölls då kvar av över taket lagda ryttare som räckte ned till yfsen där en stång längds taket höll dem kvar på sin plats.
4. De under punkt 2 nämnda taken äro cirka 1/3 del, men äro starkt i avtagande. för 10 år sedan något flera. För 20 år sedan cirka hälften av alla uthustak och för 50 år sedan nära på alla eller åtminstone 90 % av alla ladugårdstak.
5. Ja, takkärpar här kallade täckspröt (tidigare täckespröt) bestående av 1x1 tums lakt användes allmänt tidigare klens gran- eller furu slänor och även hassel kärpar

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?

7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.

8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.

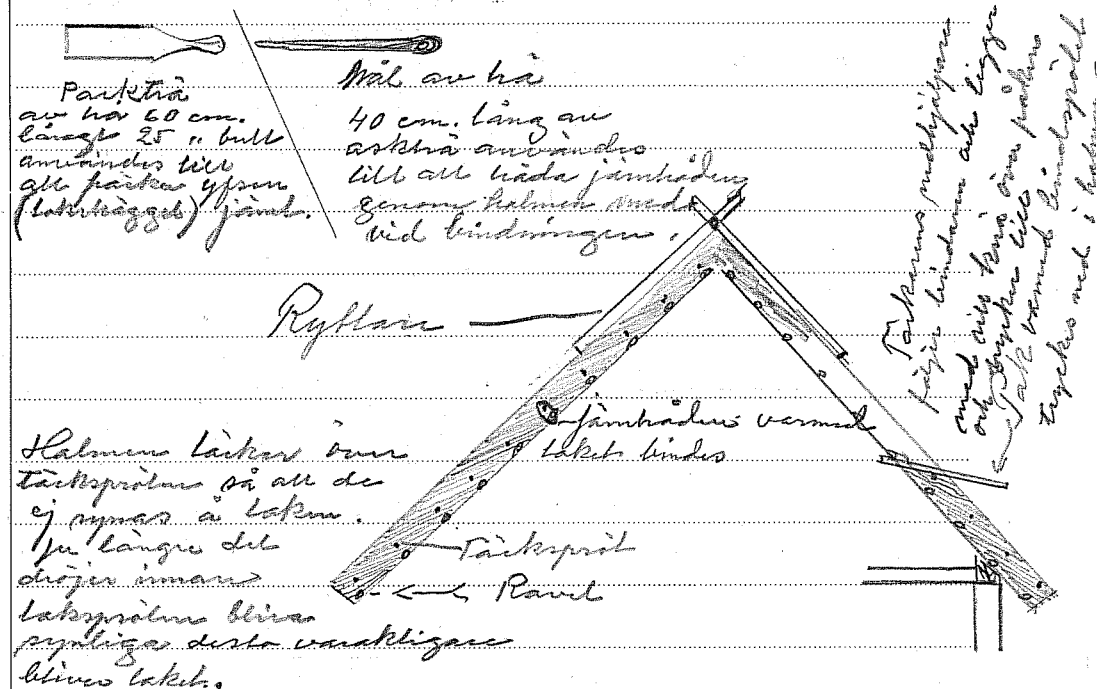
b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?

9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.

10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

De så kallade täckspröten bindes med ståltråd med en bindning på cirka en meters avstånd mellan var bindning. Tråden trädes genom halmen och runt det underliggande trävirket (fastspikade träslanor) och upp samt runt täckspröten där den sammansnos till en knut. För att få halmen att ligga riktigt fast sammanpressas halmen genom att en person som är bindaren behjälplig med knäet och med hjälp av påk trycker över täckspröten.

En handräfsa; en nål med vilken tråden föres genom taket, denna är av trä cirka 40 cm. lång; ett packträ av detta utseende 60 cm. långt och 25 cm. brett formadt till handtag i ena ändan; en häcksax; en påk cirka 1 och en halv meter lång. Sanna redskap hava användts sedan mycket långt tillbaka.

Vid läggningen av yttan (täckspröt) bantas taket i små kånor (påk). Påsen läggs två lager över varandra. Dessa små kånor trycks jämna med yttan förut.

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad? 11. Vanliga skodon användas.
12. Hur beredes
a. långhalmen?
b. vassen?
När och hur skördas den och hur förvaras den? 12. Förr skulle all takhalm slagtröskas, den blev då tillplattad och bevarad till ~~den~~ sin fulla längd och därför att den var tillplattad blevo taken mycket tätare. Numera tröskas den på så kallade långhalmströskverk. De olika halmstråna ha kvar sin runda form, vilket gör att taken numera bli mindre fasta och mindre hållbara. Den till taktäckningen använda råger skördas i vanlig tid vid fullmognad. Vid tröskningen bindas halmen i större kärvar, som dock måste ses igenom före användning. Det förekommer mycket sällan att tak (ningen) täckas om utanpå det gamla taket.
13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?
b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?
c. Hur behandlas takskägget?
d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus? 13. Nej, det jämnas till med handräfsan rätt kraftigt och klipptes av eventuellt varande ojämnheter i yfsen ~~med~~ (takskägget) med häcksaxen.
14. Ja, närheten till Vänera, där det finnes gott om vass, gör att det ännu kan förekomma någon gång, dock knappast på nya hus.
14. a. Hur ryggas taket?
b. Hur lagas ett söndrigt tak? 14. Då halmen redas till taktäckningen blir mycket halm kasserad och oduglig till själva taket. Denna användes till ryggningen. Före uppläggningsen slås vatten över halmen för att den skall låta sig packas bättre och ligga bättre kvar. Över ryggningen hängas ryttare, som består av cirka 2 meter långa och 12-15 cm. grova trästörar. Övre ändan skrädes platt varefter 25 cm. från ändan borras ett en tum stort hål och med en plane av ek eller annat starkt trä fästas ryttaren samman.
15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen? 15. Ej gärna mindre än fyra. En man breder halmen, en man binder taket och har en medhjälpare. Sedan måste det vara minst en på marken för att långa upp materiel. Vid större tak bör det vara ytterligare 2-3 man.

384

304/128d

Acc. nr M. 10820:25

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Västergötland

Härad:

Träkinds län

Socken:

Slagellång

Uppteckningsår:

1948

Uppgifterna lämnade av

Namn:

Olav Olsson

Adress:

Tästons Skövde

Födelseår och födelseort:

1912 Slagellång

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvret för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

1. Halmtak finnes.
2. Halmen bindes vid underlaget med järntråd.
3. Förekom endast på mindre hus.
4. a. 10% . b. 15% . c. 25% .
d. 70% .
5. Ja.

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
- b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

540

M. 10820:26.

6. Isolerade band användes.
7. Helmen breddes ut vartale med bårjan långt ned med en rad små körvar, därefter med lös halm. varje varv bindes i underliggande läkta.
- 8 a. Slagträ. Täckbräda. Bindnål. Sax.
9. Slagträ användes till att jämna av Takskägget eller "örsen" och göres av en bräddbit. Täckbrädan göres av trä, på undersidan uthyllas refflor och på översidan ett finns ett handtag. Dimension ca 35 x 50 cm. Bindnålen är gjord av järn och på vilken järnbrädan vics rygs, och har detta utseende .
10. Slagträ eller "klappträ" användes endast till "örsen". Täckbrädan användes sedan till att jämna ut varje varv av halm. Med bindnålen bindes sedan Takskäggen eller

11. Använder Ni vid täckningen vantar, knäputor eller särskild fotbeklädnad?

"språtan" fast vid underliggande läkt.

11. Nej.

12. Hur beredes
a. långhalmen?

12.a. Efter träsningen bindes långhalmen upp i "nekar" eller bärmar.

b. vassen?

När och hur skördas den och hur förvaras den?

b. Vass finnes ej på denna trakt.

13. a. Täckes även (eller endast) utanpå det gamla taket?

13.a. Det täcker även på det gamla Taket eller också rives det gamla av förest.

b. Beskäres taket, när det är färdiglagt?

b. Ja, det klippes med en större sax.

c. Hur behandlas takskägget?

c. På samma sätt.

d. Läggas halmtak (vasstak) även på nya hus?

d. Nej, det förekommer inte mer nu.

14. a. Hur ryggas taket?

14.a. Taket ryggas med vanlig lös halm och med "ryttare" som trycker åt halmen.

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

b. Ett söndrigt tak lagas så att man sticker in halmlockar i de uppkomma hålen.

15. Hur många arbeta samtidigt med taktäckningen? Och vilken är i så fall arbetsfördelningen?

15. Man behöver nog vara minst 3 st. en som breder ut halmen, en som binder, och en som bär upp halmen på Taket.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkäggar?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

17. Lägges (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

16. Har sett det på något enstaka ställe
men ej här på Brakten.

17. Taket lades på handklymma
stavar eller s.k. raft.

18. Nej inte på boningshusen.

19. Ja.

Tidigare inom Hagellberg socken och
Brakten här omkring.
Santbrukare.

OBS.! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma
format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så
snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

404

309/121

Acc. n:r M.10820:29.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap:

Härad:

Socken:

Uppteckningsår:

Västergötland

Ålunds

Sunnersberg

1948

Uppgifterna lämnade av

Namn:

Adress:

Födelseår och födelseort:

J. H. Kallander

Ljusberg Tolva

1879 Sunnersberg

(x)

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvert för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

kanske 2
10
50
vet ej vad som
medes med det

Svar:

1. något enstaka halmtak.
2. före med vidjor på senare tid med järntråd underlaget brukar vara lågt med cirka en fot mellanrum varje slagtröskad halm utbredd varvtals, för haast vare lägges ett sk. spröt upp och bändes med ca 1 meter mellanrum om detta och underlaget

6. Använder Ni isolerade band eller fortlöpande söm?
7. Beskriv Ert tillvägagångssätt vid bindningen och angiv materialets art. Bifoga gärna en förtydligande teckning.
8. a. Vilka redskap använder Ni vid täckningen? Räkna upp alla.
b. Har tidigare använts även andra redskap? Vilka?
9. Var god beskriv alla nu eller tidigare använda redskap (material, konstruktion, dimensioner — gör gärna en enkel blyerts-teckning) och angiv deras benämning, även på ortens dialekt.
10. Vartill och huru användas de olika redskapen?

6 isolerade band

7.8. Man brukar ha en s.k. Täckbom
en slana med ett rep i var ände
som fäster i ryggen som man
har till stöjel för fötterna så
flyttas den uppåt ^{allt som} man kommer
högre, så är en inunder taket
med en mål. en länk som är
väst i ena ändan samt ett
hål där, den släcker man under
ifrån upp på ena sidan under
taget, så trär man tråden igenom
hålet varpå man drar ned den
igen och släcker upp den på andra
sidan, så är det bara att sätta
knät på sprötet och klansas åt
och vrida chopp tråden och så en
Tång att klippa af den med.
så användes en vanlig handsåga att
breda ut halssken med, nära andra

M. 10820:31.

redskap användes vid ålmenstone
inte här

11. Använder Ni vid täckningen
vantar, knäputor eller särskild
fotbeklädnad? *nej*

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?

När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket? *ja*

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt? *nej*

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus? *nej*

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

13. c. släthugges sedan del blir färdigt
man brukar hålla en bred grä
med ena handen inunder skrä
packa med en brädbit uppå så
man hinner af halmen

14. ryggas det gör man med bässad
halmen hvar på lägges s. k. ryttare att
hålla fast den med

15. vanligen 3 en bieder halmen
en binder och en skär näken in

redskaps användare vi åtminstone
inte har

11. Använder Ni vid täckningen
vantar, knäputor eller särskild
fotbeklädnad? *nej*

12. Hur beredes
a. långhalmen?

b. vassen?

När och hur skördas den och
hur förvaras den?

13. a. Täckes även (eller endast)
utanpå det gamla taket? *ja*

b. Beskäres taket, när det är
färdiglagt? *nej*

c. Hur behandlas takskägget?

d. Läggas halmtak (vasstak)
även på nya hus? *nej*

14. a. Hur ryggas taket?

b. Hur lagas ett söndrigt tak?

15. Hur många arbeta samtidigt
med taktäckningen? Och vil-
ken är i så fall arbetsfördel-
ningen?

13. c. släthugges sedan del blir färdigt.
man brukar hålla en bred grä
med ena handen inunder skrä
packa med en brädbit uppå så
man kapper af halmen

14. ryggas det gör man med bässad
halmen hvar på lägges s.k. ryttare att
hålla fast den med,

15. vanligen 3 en bieder halmen
en binder och en skär näken in.

16. Har Ni hört omtalas eller sett att man borrat hål i vindske-
darna till fäste för takkäggar?
Var och när brukades detta?
Angiv om möjligt stället.

vet inte

17. Läggas (lades) taket på läkt
eller på ravel (raft)?

se föregående

18. Användas (användes) dessa tak
även på boningshusen?

nej

19. Är Ni villig att eventuellt be-
svara ett utförligare frågeformu-
lär (som i så fall honoreras om
så önskas)?

jag är ingen. Tackare, har endast
sett hur de gamla har gjort och
så har jag funnit lite i det sjö-
manera. Tackas inga halvtak.

20. När och var har Ni varit verk-
sam som taktäckare?

jag kan nog inte komma några vidare
svaren

21. Har Ni även annat yrke?
Vilket?

lägenhetsägare
pensionerad

OBS! Skulle Ni ej få plats med alla svaren på detta papper så bedes Ni vänligen skriva återstoden på ett löst papper av samma
format. Använd även helst ett löst papper därest Ni vill göra någon förtydligande teckning. Och sänd gärna in svaret så
snart som möjligt — det underlättar arkivets arbete.

386

305/1236

Acc. nr M. 10820:33.

LUF 62

Uppgifterna hänföra sig till

Landskap: *Wästergötland*Härad: *Skövde*Socken: *Hälsjö*Uppteckningsår: *1847*

Uppgifterna lämnade av

Namn: *Carl Thomsen*Adress: *Stiggarps. Skara*Födelseår och födelseort: *1872 Hälsjö*

Folklivsarkivet i Lund beder Eder härmed vara vänlig besvara nedanstående frågor i och för en undersökning rörande de i snabbt försvinnande stadda halmtaken. Vi vilja medan ännu tid är söka rädda åt kommande tider kunskapen om halmtaken, deras förfärdigande, förekomst och egenskaper. Vi äro tacksamma för korta, tydligt och helst med bläck skrivna svar på alla frågorna. Numrera svaren efter frågorna. Frankokuvret för svaret bifogas.

Frågor:

1. Finns å Eder trakt halmtak eller vasstak?
2. Äro (voro) dessa bindetak, d.v.s. sådana där halmen (vassen) är (var) bunden vid underlaget medelst vidjor, snöre, järntråd eller på annat sätt?
3. Eller äro (voro) de av löst pålagd ej slagtröskad halm som hålles (hölles) kvar av pålagda träkonstruktioner?
4. Hur pass vanliga äro (voro) dessa bundna tak i procent räknat?
 - a. för närvarande?
 - b. för 10 år sedan?
 - c. för 20 år sedan?
 - d. för 50 år sedan?
5. Användas (användes) takkäppar?

Svar:

- 1/2. *halmtak*
- 2/ *Under 1800 talet användes vidjor, under 1900-talet som ståltråd eller snöre i borch.*
- 3/ *Kar ej påskanvänd.*
- 4/ a. *20 %*
b. *30 %*
c. *40 %*
d. *60 %*
- 5/ *Ja. så kallad takkäpp*